XXXIX. évf. Cluj-Kolozsvár, 1929. Május 5. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapitotta: Dr. BOROS GYÖRGY.

Tavasz mindenütt.

Hosszu, kietlen tél után végre kizöldült a határ. Lassan és bátortalanul egyelőre, mintha a természet is annak az állig felfegyverzett világnak vassarkai alatt nyögne, mely Európa millióit rabszolga sorsban tartja. Konferenciák, értekezletek egymást érik, győzők és legyőzöttek egyaránt iparkodnak kiutat találni az összeakadt fegyverek utvesztőiből. Ám a béke-nyár elérkezését megneheziti a kölcsönös gyanakvás, elnyomási politika és a háboru felfelhörrenő réme. S mégis — lassan, de biztosan — közeleg a nyár, ha egyelőre még csak a tavász küzd is a tél jégszivü bérenceivel. A rádión hallottam s ime tovább adom nyomtatott betükben: „Nincsen a világnak annyi szuronya, mely megtudná akadályozni a fát, hogy rügyezzen s a virágot, hogy bimbóba nyiljon!“ A mi unitárius egünk is lassan talán mégis csak bimbóba nyilik. Angliából az egyesült unitárius főtanács első impozáns gyüléséről ad hirt ez a számunk; Amerikában már régóta eljött a tavasz s az ötszáz unitárius gyülekezet csodákat müvel; a pápai uralom alá került Itália unitárius gyülekezeteket készül alakitani s Szófiától-Norvégiáig minden országban foly a szabadelvü kereszténység megszerveződése. Nálunk is közeleg a tavasz. Ha a vásárhelyi Unitárius Napok el is maradtak, annál nagyobb erővel folyik az előkészitő munka az ifjuság nyári egyetemes konferenciájára, mely végre talán összefogásra fogja birni a szerteszét, egymás nélkül megindult ifjusági mozgalmakat!

A tavasz eljött s most csak az lesz a kérdés, ki fog a téllel tartani, s ki lesz az eljövendő nyár előharcosa! Unitáriusok! nyissátok meg lelketeket a tavasz igézete előtt s segitsetek az ujjászületés szent munkáiban. Hadd legyen végre nálunk is tavasz, megujulás, ujjászületés, a közéletben, az egyházban, a lelkekben: *tavasz mindenütt!*

Sz. I. S.

TŰZHELY MELLETT

Morzsák Bölcs Salamon asztaláról.

Kapzsi embernek hova szalad az utja?
Gazdája éltét tudom, meg nem nyujtja. (Példd. 1:19)

Bolond markába' a vétel ára:
Egy kis eszet venne, ha egy kis esze lenne. (17:16)

Még a bolond is bölcs, ha hallgat:
Eszesnek ajkán a lakat. (17:28)

A maga dolgában ki lágy
Testvére annak, aki cserbe' hágy. (18:9)

Lemaradni a versengésben —
Olykor az a tisztesség éppen. (20:3)

Eljár a szája — Ne légy barátja. (20:19)

Az alvás gondja — Öltöztet rongyba. (23:21)

Torkodra kést tégy — Mértéktelenség! (23:2)

„Egyél lelkem, igyál lelkem!" —
S számlálgatja, hányat nyeltem. (23:7)

Ha gyülölöd éhes, adj ennie:
Eleven szenet raksz a fejire. (25:21)

Megéri-é a mézbe beléveszni:
Dicsőség-e dicsőséget keresni? (25:27)

Ügyed van, végezd el:
Másnak titkát ne fedd fel! (25:9)

Szelid szó csontot tör. (25:15)

Egyél, egyél, ugy-e, hogy édes?!
Elég, elég, kiadod, édes. (25:16)

Eb megtér okádására:
Bolond a bolondságára. (26:11)

Tál a restig oda ér:
Rest a tálig már nem ér. (26:15)

Törd meg mozsárban:
Bolond minden porában. (27:22)

Titokzatos szeretet,
Jobb a nyilt *ma rád verek.* (27:5)

Pálffi Márton.

Egyházi életünk a jelenben és jövőben*)

Legelső estélyünkön az angol egyházakról s azok társadalmi munkájáról hallottunk érdekes és tanulságos előadást, s most engedje meg nekem az igen tisztelt közönség, hogy én a saját egyházi életünkről tartsak rövid elmefuttatást, felolvasást. Két részben óhajtom tárgyalni e kérdést Először: milyen a mi egyházi életünk a jelenben és másodszor: milyen kellene legyen a jövőben. Természetes, igen tisztelt közönség, hogy én csak a saját egyéni elgondolásaimat és megállapitásaimat mondom el, ez nem akar sem kritika lenni, sem pedig nem akar senkit, aki esetleg más véleményen van, befolyásolni. De az én meggyőződésem az, igen tisztelt közönség, hogyha már mi ezeket a kedves egyházi estélyeket megtartjuk, itt e helyen adjunk hangot minden olyan kérdésnek és eszmének, melylyel a mi egyházi s ezáltal társadalmi életünket is előbbre vihetjük; ha rossz, javithatjuk, ha jó, még jobbá tehetjük. És ezt a munkát meginditani itt tartom a leghelyénvalóbbnak, itt az ifjuság körében, a jövő nemzedék lelkivilágában, hiszen ők veszik át a mi kezünkből a vezetést s nekünk arra kell törekedjünk, hogy necsak hozzánk hasonló utódok lépjenek a mi nyomdokainkba, hanem nálunknál sokkal több lelkesedéssel és tettrekészséggel rendelkező nemzedék vegye fel a kezünkből kivetett munkaeszközt egyházi és társadalmi téren egyaránt. Legyünk tisztában azzal, hogy a minden téren mérföldes csizmákkal haladó kor mind több és több követelményekkel lép fel s jaj lesz annak a népnek, annak az egyháznak, amely nem tud egész embereket állitani sorompóba, akik a haladó kor követelményeit megértve, méltó munkásai lehetnek a rájuk hagyott szent örökségnek, egyetemes egyházunknak. Egész emberek kellenek, sziklaszilárd jellemek, önzetlen munkások. Ezt értsük meg jól, s értse meg az ifjuság, a jövő nemzedék s igy készüljön a jövőre. Ma a vallás és a faj nálunk egyet jelent. Az erős egyház — egyuttal a faj erőssége, fenntartó oszlopa. Céltudatos, igazi egyházi élet jelenti egyuttal a faj, a nemzet örökéletét is.

Lássuk tehát először egyházi életünket a jelenben. Mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy a világháboru előtti és utáni embereket egy egész világ választja el gondolkozásban, érzésben és életfelfogásban. A világháboru előtti embert a háboru rémségei, szenvedései átgyurták teljesen. Meglett férfiaink, fiatal ifjuságunk szine-java, szóval a mai nemzedék, végigszenvedte a háboru minden borzalmát künn a harctereken, bejárta a félvilágot és soha nem látott helyeken, soha nem látott népeket, idegen eszméket és irányzatokat ismertek meg s ezekkel telitve érkeztek haza testileg, lelkileg összetörve, hogy itt is tanui legyenek annak, hogy a háboru nyomorusága itthon, a front mögött is mennyire próbára tette szeretteik életét. Csoda-e tehát, ha az annyi szenvedésen, lelki meg-

*) E felolvasást Csiki Albert egyházi tanácsos afia tartotta Székelyudvarhelyen a D. F. E. ifjusági tagozatában.

próbáltatáson keresztül ment, háborut viselt embertársaink itthon csak nehezen tudták beletalálni magukat az itthoni életbe s nem tudták azt ott folytatni, ahol 1914-ben elhagyták.

Mig a kenyérkereső apa oda volt a háboruba, az itthon maradt gyermekek apa nélkül, meglazult fegyelem mellett nőttek fel s mikor a háboru végével az apa hazakerült, már egy egészen uj nemzedéket talált, amelynek fegyelmezettsége sok kivánni valót hagyott fenn. Mindezek tetejébe jött az imperiumváltozás s ennek folyományaképpen az egyházi és más terhek nagymérvü megnövekedése, miután az egyházi birtokok nagyrésze kisajátittatott s egyetemes egyházunk forrásai ezáltal megszüntek. Már most csoda-e, ha a mindenféle nyomoruságot s a harcterek rémségeit átszenvedett és idegen eszméktől elbódult lelkek nem mindenütt találták bele magukat a megváltozott viszonyokba s főkép sok helyen hidegen fogadták az egyetemes egyházi adózás terhét, melyet kénytelen volt a főhatóság bevezetni. Hála azonban a jobb belátásnak és az idő mindent begyógyitó és kiegyenlitő erejének, kicsinyként felülkerekedett a jobb belátás s örömmel hallottuk, hogy miként szólaltak meg tornyainkban a háboruba elvitt harangok helyett közadakozás utján beszerzett uj harangok s szólalt meg a zsoltárok égig emelő melódiája a kijavitott orgonákon. De mindezek dacára, mégis meg kell állapitsuk, hogy ma nincs meg az a benső vallásos buzgóság, az a tettrekészség és lelkesedés, mint amilyent a megváltozott viszonyok, egyházunkkal szemben tőlünk megkövetelnek. Nem akarunk még ma sem tudatára ébredni annak, hogy egy egészen uj világgal állunk szemben, amelyben kicsinyre és nagyra egyaránt óriási feladatok várnak. Nem tudunk, mert nem akarunk áldozni szent lelkesedéssel, odaadó buzgósággal akkor, amikor közös édesanyánk, egyházunk felénk nyujtja kérő, esdeklő kezét. Ezer és ezerféle formában van igénybe véve csekély anyagi erőnk az igaz, megnehezedett az idők járása felettünk, az is tagadhatatlan, de ha egyházaink oltárain a tüzet kell éleszteni, ha elnémuló iskoláink életéért kell sikra szállanunk, akkor mindenkinek kötelessége áldozatot hozni. Mert az nem áldozat, ha esetleg csekély nélkülözhető feleslegünkből juttatunk a szent célra; az az áldozat, ha le tudok mondani a legszükségesebbről is, csakhogy adakozni tudjak a közös célra.

Hiába tagadnók, hisz ez a baj általános, testvéregyházainknál is éppen igy van, megcsappant a vallásos buzgóság, a templom szeretete, életszükséglete. A legtöbb helyen üres templomokban csendül fel a zsoltár és szólal meg a pap ajakán az Isten igéje. Presbiteriumunk a legtöbb helyen, tisztelet a kivételnek, nincsenek hivatásuk magaslatán s ki kell mondjam, bár nehezemre is esik, egész egyetemes egyházi életünkben nem látom ma azt a nagy koncepcióju, összefoglaló, mindenkit átható lüktető erőt, mely mint kovász a tésztát, áthatja az egész organizációt, tettre, munkára serkenti az egyház minden egyes tagját, kicsinyjét és nagyját egyaránt. Ez az egységes, összefoglaló erő, ez a tenni akarás, ez a szent lelkesedés

és áldozatra serkentés, ez az isteni erő kell, hogy vérünkké váljon s vérévé váljon különösen a jövő nemzedéknek, ha élni akar és a küzdelemben meg akarja állni a maga helyét.

Ma az egyházakra nagy hivatás vár. Ezt a küldetést, ezt a hivatást minden egyháznak kötelessége legjobb tudása szerint betölteni. Hogy ezt betölthesse, ennek a tudatától kell áthatva legyen felülről kezdve le végig az egyháznak minden szervezete, minden egyes tagja Mint egy hatalmas gépezet, melyben az utolsó csavarra is szükség van, ugy kell összemunkálkodjék, összhangban legyen az egyetemes egyház minden tagja, minden szerve. Céltudatosan, irányt-szabottan, hivatásszerüleg.

Igen tisztelt közönség! Az elmondottak természetesen reánk is vonatkoznak s reánk, udvarhelyi unitárius hivekre is találnak. Ismerjük el, mi magunk sem vagyunk jobbak az átlag unitáriusoknál, mi magunk is tele vagyunk mindazokkal a hibákkal, amelyek nem erősitenek, hanem inkább gyengitenek. Gyönyörü szép templomunkból nálunk is sokan hiányoznak, mi is még sokkal többen lehetnénk ott. Az áldozatok utján mi is zugolódva járunk, pedig egyházunknak mi is egyik erőt adó forrása kellene legyünk. A lerongyolt, anyagiakban szükölködő édesanyát gyermekeinek kötelessége istápolni, segiteni. Tegyük szivünkre kezeinket s valljuk meg őszintén magunknak, hogy zugolódás nélkül eleget tettünk-e az eziránban reánk váró kötelességeknek.

Hogy minden téren a pontos kötelességteljesités utjára lépjünk, hogy mint tavasszal a rügyekben az életet adó nedvkeringés, ugy egyháztársadalmi életünkben is meginduljon mint hajtó erő, mint jóra serkentő tüz az az egységes, mindent lenyügöző erő, melyre feltétlen szükség van, reá mutatok röviden, hogy mi a kötelességünk a jövővel szemben.

Mindenekelőtt le kell szögeznem, hogy erre a jövőre nevelni kell az embereket, tehát a mi fiainkat és a mi leányainkat reá kell nevelni hivatásukra, mert mi vagyunk felelősek a jövőért, ha nem nevelünk méltó utódokat.

Külsőleg a jókarban, tisztán tartott templom és egyházi épületek mutatják egy egyházközség tagjainak, hiveinek áldozatkészségét és buzgóságát, valamint a helyes vezetést. Nincs szomorubb látvány, mint az omladozó falu, az idő vasfoga által megkoptatott templom és torony, belsőemberi lakás és épületek, a düledező keritések és a burjánnal felnőtt, keritésnélküli temető.

Egyházközségeink — tisztelet a kivételnek — a temetőkre forditanak a legkevesebb gondot. A temetőkertek, ahová mindannyiunkat a kegyeletnek, a szeretetnek elszakithatatlan szálai füznek, majdnem mindenütt teljesen elhanyagoltak, sőt a legtöbb helyen teljesen bekeritetlenül állnak. Ebben a tekintetben még tehetősebb egyházközségeinknél is nagyon sok a kivánni való. Egy kis jóakarattal, esetleg közös munkával nagyon könnyen lehetne ezeken segiteni.

Belső élete is egyházközségeinknek sokkal melegebb kellene legyen.

(Folytatjuk.)

Az angol unitáriusok manchesteri főtanácsa

1929. ápr. 14—19.

Angol unitárius testvéreinknek a multban két külön egyházi egyesületük volt, egyik leginkább a déli részt, London környékét, a másik az északi részt Manchester vidékét ölelve magába. Ez a két egyesület természetesen barátságos viszonyban volt egymással s több esetben egy-egy egyházközség vagy pap tagja volt mindkettőnek. A két szervezet azonban egyrészt igen sokba került, másfelől meg szétforgácsolta az erőket, ahelyett, hogy az egyetemes unitárius egyház szolgálatába állitotta volna. Ezt az egyház vezetői már régóta belátták s többször tettek lépéseket mindkét egylet részéről az egyesülés érdekében, de valamely részletkérdésen mindig fennakadtak. Több évi lankadatlan munka, tanácskozás után végre annyira haladt az egyesités munkája, hogy tavaly pünkösd hetében sikerült a két testületet egyazon időre Londonba hivni össze gyülésre, hol mindkettőnek gyülésén kimondották, illetve megszavazták az egyesülést, ugy határozván, hogy egy átmeneti évig a két egyesület tisztikara együttesen kormányozzon, amig összehivják az uj egyesült egyház főtanácsát a General Assembly-t. Egyedül a titkárát választották meg az uj unitárius egyesült egyháznak Mortimer Rowe személyében, aki a főtiszt. püspök ur beiktatásán tavaly Kolozsváron képviselte az angol s amerikai unitáriusokat.

Ilyen körülmények között érthető, hogy angol unitárius testvéreink nagy várakozással, előkészülettel néztek az ez évi manchesteri főtanács elébe, amely hivatva volt arra, hogy külső formájában és megnyilatkozásában is kifejezést adjon ez uj unitárius egységnek s ez egységből fakadó uj erőnek. Az unitárius egység lélekemelő jelensége sugárzott ki a sok külföldi delegátus jelenlétéből, akik a szélrózsa minden irányából jöttek ez alkalomra.

Az ünnepi szellem már vasárnap betöltötte a lelkeket, amikor a környékbeli unitárius templomokban külön alkalmi szónokok beszéltek az elkövetkezendő napok jelentőségéről.

A tulajdonképeni ünnepség hétfőn, 15-én délután kezdődött a manchesteri városháza hatalmas, fényes fogadótermeiben, hol a város polgármestere, feleségével együtt, látta vendégül a hatalmas számban összegyült unitáriusokat a város és polgári hatóságok nevében. Üdvözlő beszédére dr. Gow, egyik unitárius elnök válaszolt. „Mi unitáriusok szerényen, de némi nemes büszkeséggel tekintünk itt körül. A teremben a falakon levő ősi képek közül több egyházunk tagjait örökiti meg, ott a künn elterülő téren egynek szobrot emeltek s a vármegye egyik vezérférfia jelenben is unitárius."

Este fél nyolckor tartották meg a főtanácsi istentiszteletet, amelyen a Sheffield-i pap tartotta a főtanácsi prédikációt. Zsufolásig megtelt a 400 esztendős komor, puritán méltóságu öreg templom. A gyülekezet vele együtt érezte mindvégig az alapige szavait: „Ti nem azt mondjátok-e, hogy még négy hónap s eljön az aratás?

Imé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra."*) Az unitárius vallás szebb jövendőjének gazdag aratása fehérlett mindnyájunk lelki szemei előtt e magasztos órában.

A gyülések mindvégig emelkedett szellemben, méltóságteljesen folytak le. Szinte hallani lehetett a történelem szárnysuhanását, érezni a felnyitott történelmi lap uj szépségét. A szónokok lelkét átitatta a történelmi órák varázsa, az ajkakat megihlette az uj unitárius egység szentsége.

Kedden este egy külön nagy teremben tartottak nyilvános gyülést. A termet az előadás előtt egy órával már ellepte a közönség, ami még itt Angliában, a pontosság hazájában is ritkaságszámba megy. Az elnök után elsőnek Birmingham polgármestere tartott előadást „A világ hivása s a mi feleletünk" cimen. Beszédének különösen egy hasonlatával fogta meg a lelkeket, amikor a vármegye fő iparát, a pamutszövést hasonlitotta össze az unitárius vallás szövetével.

Az anyag (a pamut), amelytől Manchester vidékének jóléte függ, a nyugat messzi távol helyeiről jön. Itt gyönyörü anyaggá szövik sötét városoknak szürke füstfelhője alatt s innen füstös városokból küldik a ragyogó, mesés keletre. Ez a csodálatos ipar azonban csak hitre alapitva lehetséges s mihelyt a vármegye elvesztené hitét, elvesztené iparát is.

„Mi, a mi egyházunk — mondotta — mi is összehordjuk hitünk nyersanyagát a világ négy sarkából. Mi elfogadjuk mindazt, mit a filozófia adhat, a tudomány nyujthat, örömmel üdvözöljük az uj felfedezéseket, mi örömmel látjuk mindezeket s agyunk nyitva van minden igazság befogadására, akárcsak Lancashire vármegye ajtai."

„S mikor mi ezt a nyersanyagot összegyüjtöttük, hitünk szövetévé fonjuk. És mi hisszük, hogy a világnak szüksége van erre a szövetre, amit mi készitünk."

Óriási érdeklődés kisérte főt. dr. Boros György püspök ur előadását az erdélyi unitárius egyház történelmi hivatásáról, evangeliumáról. A jelenlevő hatalmas előkelő közönség őszinte tisztelete nyilvánult meg abban, hogy előadása kezdetén felállva hallgatta bevezető szavait.

Egy előadás hangzott el India s a khasi hegyek unitáriusairól.

Sydney Jones a vármegye „főispánja" az egyház legközelebbi teendőiről beszélt, s az erdélyi unitáriusok régi ismerőse s jóbarátja Dr. Drumond zárta be ezt a fényesen sikerült gyülést.

Szerdán nevelésügyi kérdéseket tárgyaltak, erről hasábos cikkekben számolt be a napi sajtó is.

Szerdán este egyszerre 3 gyülés volt párhuzamosan. A lelkészszövetség, az ifjusági egylet s a nőszövetség gyülései. Mindeniken óriási számu közönség volt jelen.

---

*) János IV—35.

Csütörtökön délelőtt különböző részletkérdéseket tárgyaltak, délután volt a hires Essex Hall Lecture, amelyet Dr. Mellone a manchesteri teologia volt igazgatója tartott: „A középkor üzenete a modern világ számára“ cimen.

Csütörtök estére társasestélyt rendeztek. Ez volt a legnépesebb, legcélszerübb az összes gyülések közül.

1080 körül volt a megjelentek száma. Az estélyt igen helyes ötlettel Manchester egyik legnagyobb szépmüvészeti muzeumában tartották meg. A muzeum hatalmas termei szinültig teltek a jelenlevő unitáriusokkal. Igy telt el két óra barátságos beszélgetéssel, ismerkedéssel. Igen kedves jelensége volt az estélynek az oxfordi Manchester College teologusainak felvonulása J. Dumble vezetésével (a tavalyi székelykereszturi konferencián jelenvolt angol ifjusági kiküldött). A fentnevezett college ifjusága Mr. Dumble felhivására gyüjtést rendezett a dévai lerombolt Dávid Ferenc emlék felállitására s a küldöttség a gyüjtés eredményét 3 font és egy Schillinget (mintegy 2450 leit) adta át a főt. püspök urnak. A püspök ur megható szavakkal köszönte meg az ifjuság e lelkes megnyilatkozását, mondván, hogy az átnyujtott pénz névértékénél még sokkal többet ér a testvéri együttérzés, amelynek ez tolmácsolója. A manchesteri unitárius teologia ifjusága is szintén gyüjtött 30 Schilling körül, amelyet ha a körülmények engedik, szintén egy ekkora összegre szándékozik kiegésziteni.

Az összes gyülések közül talán a pénteki, az utolsó napi volt a legmegragadóbb. Valami magával ragadó varázsa volt ennek az egésznek, amint a földkerekség minden részéből ez alkalomra összegyült unitáriusok képviselői megszólaltak rendre. Mintha lehullott volna mindnyájunkról a testiség földhözkötöttsége s pár óra alatt lélekben bejártuk a kerek nagy világot. Itália kék ege, az erdélyi Kárpátok nyiló virágai, a Csendes Óceán mélázó vidéke, Amerika ipari zaja, Hollandia szélmalmokkal teletüzdelt lankája s Skandinávia csendes nyugodt tengerszemei az unitárius egység gyönyörü mozaikjává olvadt lelki szemeink előtt. Amint a vidékek különböző képviselői felszólaltak, diadalmasan éreztük különösen mi erdélyiek, hogy az unitárizmus, amelyért őseink áldoztak, mártirhalált haltak rég tulhaladt már Erdély bércein; az erdélyi unitárizmus ma már egy gyöngyszeme annak a gyönyörü ékszernek, mely a földünket gyöngysorként fogja körül. Egy szerves egész egyesitve a legszentebb érzések idegszálaival; egy egységes test, melyben egyik tag fájdalma lesujtólag hat a másikra is, öröme felvillanyozólag a többi tagokra is

Elsőnek Puglisi római egyetemi tanár beszélt az olaszországi unitárizmusról. Számuk az utóbbi évek alatt megsokszorozódott, ugyszintén ujságaik, kiadványaik száma. Egyik legbiztatóbb jelenség, hogy mintegy 20 egyetemi tanár van összeköttetésben a mozgalommal.

Utánna a főt. püspök ur szólott. Előadásának bevezető szavait a közönség tisztelete jeléül felállva hallgatta.

Utána Bors Mihály torda-aranyosköri felügyelő-gondnok beszélt az erdélyi unitárius világiak nevében.

Sorba szólaltak fel ezek után az amerikai, ausztráliai (nem ausztriai), uj-zeelandi, hollandiai, norvégiai kiküldöttek, majd egy szónok az indiai unitáriusokról beszélt.

Ezek után a két elnök Mr. C J. Street és Dr. H. Gow, kiknek elnöksége alatt az egyesülés létrejött, köszönték meg a rájuk ruházott bizalmat, megtiszteltetést. Meleg ünnepeltetésben volt mindkettőjüknek részük, hiszen nagyrészt nekik, odaadó munkájuknak volt köszönhető az egyesülés létrejötte.

Utánnuk az uj egyesült angol unitárius egyház első elnöke foglalta el az elnöki széket s tartotta meg rövid elnöki székfoglaló beszédét.

Az uj elnök bármily különösen is hangozzék nekünk erdélyieknek, egy nő — Mrs Sydney Martineau. Személyében két ősi unitárius család a Martineau és a Nettlefold családok nemes hagyománya egyesült ritka egyéni képességével. E hagyomány s e tehetség emelték őt e rendkivül fontos, megtisztelő tisztségre az egyesült unitárius egyház első elnökévé.

Egy gyönyörü egyházi ének éneklése után a főtisztelendő püspök ur megáldó szavaira az utolsó percig is emelkedett hangulatban, bezárult az uj egyesült angol unitárius egyház első ünnepélyes főtanácsa a General Assembly.

Mindez igy szavakban leirva talán jelentőségtelennek, hétköznapinak látszik, de mi jelenlevők mindannyian éreztük, hogy életünk egyik legnagyobb élménye volt e hét, hogy az egyetemes unitárius egyház történelmében egy uj gyönyörü fejezet nyilott meg a történelmi főtanáccsal.

Heywood, 1929. április hó.

Kővári Jakab
unitárius lelkészjelölt.

●●●

NŐK VILÁGA.

Felhivás a vidéki Unitárius Nőszövetség Elnökségeihez.

A kolozsvári Unitárius Nőszövetség tervbe vette a vidékről szolgálatba fölkerült unitárius székely leányoknak valláserkölcsi alapon való megszervezését abból a célból, hogy hasznos, tanulságos és szórakoztató foglalkoztatással összetartsa őket s elvonja a város sokszor káros, erkölcsrontó hatásától.

Az erre a célra alakult bizottság a kérdés tanulmányozása után munkaprogramját a következőkben foglalta össze:

Falusi leányainknak védelme, támasza, utmutatója akarunk lenni városi tartozkodása alatt. Jó irányban befolyásunkkal hatni reájuk, visszavezetni népies viseletük fölvevésére, jó könyvekhez juttatva, elvonni őket a ponyvairodalom rontó hatásától, rossz mozik látogatásától visszatartani. Vasárnap délutáni szabadidejükben összegyüjteni őket s tanulságos, vallásos, kulturális s orvosi előadások ál al jobbá, erkölcsösebbé nevelni őket.

Egyuttal nemes szórakozásokról is gondoskodni számukra, ami máskor is odavonza őket, (éneklés, szavalat, tánc, társasjáték stb.) mert csak ugy tudunk eredményesen küzdeni az utca hatása ellen, ha jól találja magát s megfelelő szórakozásban is van része.

Irni, olvasni akarjuk tanitani azokat, akik iskolában nem jártak; kézimunkákat megkedveltetni velük, továbbá tanfolyamokat (szövés, varrás, tejfeldolgozás stb.) rendezni számukra s általa — esetleg — kenyérkereséshez juttatni.

Ez nagyjában a megalakitandó Leány-egylet munkaterve. De ehez a munkához a vidéki Nőszövetségünk segitségét is kérjük. A városban szétszórtan lakó falusi leányaink összeirása itt szinte lehetetlen. Fölkérjük minden faluban müködő nőszövetségi elnökségeink tagjait — s ahol az nincs, ott a helybeli papot vagy papnét, sziveskedjenek a faluból ide szolgálatba fölkerült leányaikról a hozzátartozóiktól pontos adatokat szerezni — hol, melyik utcában, kinél lakik a leány, ezt nekünk a Nőszövetség irodájába (Unitárius kollégium 20 sz. ajtó) minél előbb beküldeni kérjük, hogy itt értesitéseik alapján fölkeressük s számbavehessük őket.

Az értesitést kérjük minél előbb, hogy megkezdett munkánk ne legyen késések által akadályozva. A jó cél érdekében kérjük fáradozásukat, közremüködésüket.

Hitrokoni üdvözlettel:

Gyallay Pap Domokosné. **Dr. Boros Györgyné.**

Nőegyleti jubileum Karácsonfalván. Fölemelő kedves ünnepség keretében ünnepelte meg a „Karácsonfalvi Unitárius Nőegylet“ fennállásának 20 éves jubileumát husvét másodnapján a délelőtti istentisztelettel kapcsolatban. Jövő munkásságának fokozása szempontjából célszerünek látom megörökiteni az „Unitárius Közlöny“-ben ez ünnepség lefolyásának történetét és az egylet 20 éves áldásos müködésének kimagaslóbb tényeit. Az ünnepség nagy templomi gyülekezet és a nőegyleti tagok csaknem teljes jelenlétében az életremények ünnepén folyt le az unitárius templomban, hol az egyleti tagok az első padsorokban foglaltak helyet. A virágdiszbe öltöz-

tetett templomban alkalmi imát és beszédet Bálint Ödön helybeli lelkész mondott; beszédében kiemelve a nők szerepét a multban és hivatását a jövőben, mig az egylet 20 éves müködésének történetét Pálffi Géza énekvezér-tanitó ismertette tömör szavakban. Vári Domokos lókodi lelkész ez alkalomra irt gyönyörü versét Bálint Ida székely leány szavalta megkapó ügyességgel. Alkalmi költeményekkel szerepeltek Sántha Apolló, Füzi Vilma és Kovács Eszter székely leányok is. Lelkész bezáró szavai után a gyülekezet lelkes énekével zárult be az ünnepély.

20 esztendő semmi az idők végtelenségében, de mindenesetre elég hosszu idő ahoz, hogy egy testület megmutassa életre- vagy halálravalóságát. A karácsonfalvi unitárius nőegylet életrevalóságát mutatta meg. Ez a ma létező hasonnevü egyesületek között a legrégebbiek közé tartozik. Már 1907-ben megindul a törekvés a szervezkedés felé az akkori lelkész és neje irányitásával. Két éven keresztül alapszabályok nélkül munkálkodnak nőink müsoros estélyek rendezésével az egyházközség döngetett pilléreinek erősitgetésére és a hit szilárditására. 1909-ben pedig ténylegesen megalakulnak a fönti cimmel; alapszabályt létesitenek, melyet az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa jóváhagy s azóta ennek pontjai értelmében müködnek áldásosan és eredményesen. Ez időtől kezdve az egylet évente a téli hónapokban valláserkölcsi irányzattal müsoros felolvasó-estélyeket rendezett, melyek mindig igen látogatottak voltak. Rendezett évente egy-egy müsoros táncvigalmat is szép anyagi és erkölcsi haszonnal s igen sokszor szinielőadást. Hozott áldozatot az egyházközség oltárára, a háboruban küzdő katonáknak, vak hősöknek, továbbá a mult év folyamán a Kolozsvári Unitárius Leányotthon javára. Adott egyetemes egyházi adóba 500 leut, egy beteges öreg nő egyleti tagnak 100 leut s egy szegény unitárius családnak 200 leut. Legnagyobb pénzbeli áldozatát pedig ez év februárjában tartott tea-estélyének tiszta jövedelmével hozta, midőn ezt — 5000 leut — az unitárius egyházközség által a templomban elhelyezendő „hősök emléktáblája“ céljára adni határozta. Ugyanezen célra ajándékozta a jubileumi ünnepély alkalmából husvét harmadnapján rendezett bál tiszta jövedelmének is a felét.

Ime a mult, mely áldásos és tevékeny életről beszél s mely szép jövendőt igér. Szép mult után még szebb jövendőt remélünk. Hiszem, hogy ez egyesület, mely a multban épitője volt az egyházias és vallásos életnek, munkása lesz ezután is az Istenországának s támasza féltve őrzött és itt, e helyen sokszor veszélyeztetett unitárius hitünknek, egyházközségünknek. Hiszem, hogy a jeleni belső asszonyok vezetése mellett ezután is lesznek megértő és hüséges nőegyleti tagok, kik nem a fondorkodás és zavarkeltés ördögi munkájával, de az egyházszeretet építő erejével fognak összetartani és tenni egy ujabb 20 esztendő szép kilátásainak megvalósitásáért s hogy az élettemények husvéti ünnepén megcsillant örömkönnyek egy további áldásos munkának voltak az előhirnökei. Hiszem, hogy az egylet ma meglevő 11.474 leu készpénze a jövőben még gyarapodni fog és a jóttevéseknek áldott kutforrása lesz.

A mi egy Istenünk adjon kitartást és buzgóságot Unitárius Nőegyletünk hüséges tagjainak s az ezután leendő tagoknak is, hogy a multból táplálkozó jövő még szebb lehessen.

Karácsonfalva, 1929. évi április hó 1-én. *Bálint Ödön,* unitárius lelkész.

Az oklándi „Dávid Ferencz-Nőegylet“ április 2-án, husvét harmadnapján erkölcsi és anyagi sikerben gazdag mükedvelő előadással egybekötött mulatságot rendezett a községi vendéglő szinháztermében.

Előadatott a Péterfi Gyula „Piros rózsa, fehér rózsa“ cimü darabja. A betanitás fáradságos munkáját Vass Albertné őnagysága vállalta és végezte teljes elismerésre méltóan. Elnöknő készséggel nyitotta meg a hetekre terjedő próbák tartására a papi ház ajtaját. Az egyszerü falusi hivekből felkért szereplők általában jó igyekezettel buzgólkodtak a siker érdekében s méltán érdemelték ki a nagytermet zsufolásig megtöltő közönség — amelyben az értelmiség is nagyszámmal volt jelen — elismerését. Külön is megemlitést érdemel a Göndülnét személyesitő Kovács Dénesné, aki bár most először állott szinpadon, de a közhangulat megállapitása szerint, igazán meglepő ügyesen oldotta meg feladatát. De megemlitésre méltók voltak: Fekete Miklós, a Szilasi, Fekete Miklósné, a Judit, Füni Dénes, a Kóbori, Barta Dénes, a Lábaviszi, Benkő Péter, Egyed József, a két cigány és a kisebb szerepekben különösen Egyed Dénes a gondnok szerepében. Az estély sikere jelzi egyben az egylet vezetősége iránti tiszteletet is, amit méltán váltott ki a közönségből az egylet 3 éves eredményes munkássága és az a nemes törekvés, hogy jövedelmével mindig a köz javát igyekezett munkálni. Most is az estély jövedelméből a templomot látta el uj énekeskönyvekkel, behelyezvén oda 41 darabot, mindeniken ezen felirattal: „Az oklándi Dávid Ferencz-Nőegylet adománya az oklándi unitárius egyházközségnek — templomi használatra.“

Az egyházközség hálával fogadta a kedves adományt. A mulató közönség pedig várakozással gondol az egyletre azon reménységgel, hogy jövőben is ilyen kedves alkalmakat fog szerezni. *Jelenvolt.*

A marosvásárhelyi konferencia elmarad. Jeleztük, hogy az „Unitárius Lelkészkör“ elnöksége junius elejére több napra terjedő konferenciát készit elő. Amint értesülünk, ez a konferencia — közbejött akadályok miatt — bizonytalan időre elmarad.

Hősök emléktáblája felavatása Kökösben. A világháboruban elesett hősök emlékére a hozzátartozók Kökösben szép márvány emléktáblát készittettek, melyet 15 hősi halottnak a nevével a templom falában helyeztek el. Az emléktábla ünnepélyes felavatása április 7-én volt a templomban igen nagy érdeklődés mellett. Ez alkalommal imát és felavató beszédet Kovács Lajos brassói lelkész tartott, az emléktábla létrejöttének történetét pedig Benedek Gábor helybeli lelkész ismertette. Az unitárius dalárda, Kiss Dénes énekvezér-tanitó vezetésével, igen szépen énekelt. A kökösi egyházközség az utóbbi időben többször adta jelét egyházias áldozatkészségének. Most az élő és soha el nem fogyó szeretet hozta meg méltó átdozatát.

A kolozsvári D. F. egyleti Nőkszövetsége márciusi és áprilisi kötőkéje is, mint az előbbiek, igen szépen sikerültek. Az előbbinek műsora a következő volt: 1. Opera-ária. Énekelte Katona Böske. 2. „Brassai és én“. Előadta Dr. Patakyné Nagy Piroska. 3. Magyar népdalokat énekelt Katona Rózsi. 4. „Coppélia“ cimü balletből zongorázott Bródi Tamás. 5. Szavalt Ehrenwert Sárika. 6. Mandolin zongorakisérettel. Előadták: Káppler Jenő, Dovál Pál és Góth Pál.

Az áprilisi kötőke ezidén az utolsó volt. A műsor első száma Nyirő József iró és szerkesztő gyönyörü szabadelőadása volt az édesanyáról. 2. Magyar népdalokat énekelt Fazakas Jenő theológus az unitárius kollégiumi zenekar kiséretével. 3. Monolog. 4. „Uti benyomások". Előadta Lukács Sándor püspöki titkár.

A Nőkszövetsége minden közremüködőnek hálás köszönetét fejezi ki e helyről is. *Ü. K.-né.*

Jelentés

vidéki nőszövetségeink 1927-28. évi munkásságáról.

Maroskör. (Ntiszt. Halmágyi János esperes ur szives közlése nyomán.)

1. A székelykáli nőkszövetségének védnöke: K. Nagy Árpádné urasszony, elnöke: Kilyén Gizella tanitónő, jegyzője: Dániel Istvánné, pénztárnoka: Kilyén Sándorné.

A nőszövetség tartott 8 összejövetelt felolvasásokkal és szavalatokkal. Karácsony estéjén az iskolás gyermekek részére megható karácsonyfaünnepélyt rendezett különféle ajándékok, ruhanemüek és taneszközök kiosztásával. Az iskola javára adott az egylet 1377 leut. 1928 junius 3-án, az anyák napján ünnepélyt rendezett a templomban, hol Kelemen Árpád lelkész alkalmi beszédet tartott, az iskolás gyermekek pedig az anyákat dicsőitő verseket szavaltak s egy-egy virágcsokorral kedveskedtek szüleiknek.

Tagok száma 34. Pénzvagyona 1300 leu.

2. Nyárádszentlászlóról csak az a rövid jelentés érkezett hogy: „A lelkész vezetése mellett január és február hónapokban 8 vallásos estély tartatott."

3. Nyárádgálfalván a nőkszövetsége a tavaszi és nyári hónapok második vasárnap délutánján, télen pedig minden csütörtök este összejövetelt tartott. Összesen 17-et. Szabadelőadások, felolvasások, szavalatok, monologok, kisebb szindarabok voltak müsoron.

A nőkszövetsége vezetői: Török Elekné elnök, Kiss Gézáné diszelnök.

4. Iszlóban a téli hónapokban minden szerdán este tartott a nőkszövetsége a D. F. Egylettel együttes összejövetelt. Lelkész afia szabadelőadásokat, bibliai magyarázatokat tartott; özv. Keresztély Jánosné tanitónő felolvasásokkal, az ifjuság pedig — vallásküllönbség nélkül — szavalatokkal szerepelt.

5. Szabédon a nőegylet és ifjusági egylet egyuüttesen tartotta összejöveteleit, összesen 16-ot. Tartott még egy Brassai- és egy Dávid Ferenc-emlékünnepélyt. Ünnepi beszédek, felolvasások tartattak s szavalatok és énekdarabok adattak elő. Tartott karácsonyfa-ünnepélyt is.

6. Iklandi jelentés a D. F. Egyletről szól, de minden bizonnyal a nők is résztvettek abban a szép munkában, amelyről a jelentés Szent-Iványi Sándor lelkész urhoz küldetett meg.

7. Marosvásárhelyt az „Unitárius Nőkszövetsége" két, havonként egy-egy müsoros összejövetelt tartott felolvasások, szabadelőadások, szavalatok és énekszámokkal. November és március hónapokban diszgyülések tartattak. Továbbá rendezett a nőkszövetsége egy igen szépen sikerült teaestélyt, egy szeretet-vendégséget és egy mesedélutánt. Ez utóbbi

alkalmával 207 drb csomagot osztott ki unitárius gyermekeknek ajándékképpen, juttatva egy-egy csomagot a szórványokban lakó unitárius növendékeinknek.

15 szegény gyermeket és családot részesitett ruhasegélyben 21.818 leu értékben.

A szövetség pénzvagyona 19.304 leu. Tagok száma 55. Választmányi gyülések hetenként egyszer, családi összejövetelek 15 alkalommal tartattak.

A Nőkszövetsége elnöke Dr. Sárkány Miklósné.

(Folytatjuk.)

Egyről-másról.

A szegedi árviz 50 éves évfordulója. Ezelőtt 50 évvel március 8—13-ig óriási szerencsétlenség zudult az akkori Magyarország második legnagyobb városára Szegedre. A megdagadt Maros és Tisza elöntötte a várost s lerombolta annak háromnegyed részét. Az ilyen évfordulók emlékeztetik az embert sok mindenre. Igy többek között arra is, hogy az akkori árvizet a gondatlan és lelkiismeretlen erdőirtás okozta, melynek folyományaképen a vizfogó erdők megritkultak s a nagy viztömeg Szegedre zudult. Ki gondolná, hogy egy kis gondatlanság ily károkat okoz? Jó memento lehet ez ma is, a mi számunkra is.

Bethlen Gábor, erdélyi fejedelem halálának 300 éves évfordulója szintén ez évben van. Ez alkalommal adta ki Szegfü Gyula, neves magyar történettudós, hatalmas munkáját Bethlen Gáborról. E könyv körül nagy vihar támadt, mert egyes különösen református, birálói szerint igen élesen és igazságtalanul itélt a nagy fejedelem vallásügyi politikája felett. Mi a magunk részéről csak ennyit kivánunk megjegyezni: lehet, hogy Bethlen Gábor *korának felfogása szerint* liberális és megértő felfogást tanusitott a különböző felekezetekkel szemben, de mi Erdélyben hála Istennek olyan uralkodót is ismertünk, akinek vallásügyi türelmességéhez nem kell odatennünk azt a három szót: „korának felfogása szerint". János Zsigmondra gondolunk, az unitárius fejedelemre, akinek megértő valláspolitikáját a világ müvelt nemzetei ma is példaként emlegetik.

Voltak-e Jézusnak testvérei? Erről a kérdésről sokat vitatkoztak. Tény az, hogy az Uj-testamentumban Máté evang. XIII. rész, 55 versben erről említést olvashatunk: „Nem ez-é amaz ácsmesternek fia? Nem az ő anyját hivják-e Máriának és az ő *testvéreit* Jakabnak, Józsénak, Simonnak és Judásnak? És az ő *nőtestvérei* is nem mind minálunk vannak-e?" Ugyancsak a Márk evang. III. 31. is erről biztosit: „És megérkezének az ő (Jézus) testvérei és az ő anyja és kivül megállva, beküldének hozzá hivatván őt. Körülötte pedig sokaság ült vala és mondának néki: imé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek té ed!"

Fenti helyek nyilvánvalóvá teszik, hogy Jézusnak *voltak* testvérei. Miért fontos ez? Azért, mert ebből is kiviláglik az unitárius vallás igazsága, hogy Jézus ember volt, rendes anyától származott s Isten nem csodák által, hanem a lelkébe öntött szentlélek utján felmagasztosult személyisége és tanitásai által akarta az emberiséget boldogságra vezetni.

Természetesen szentháromság-hivő theologusok iparkodtak ezt a tényt kimagyarázni s azt mondták, hogy a zsidó nyelvben a testvér, sógor és sógornő ugyanegy szóval vannak jelölve. Tehát, akikről a bibliai helyek beszélnek, azok nem testvérei, hanem sógorai voltak Jézusnak. Igen ám, de a Márk III. 31—32-ben olvasott rész igy folytatódik: „Ő pedig felelé nékik, mondván: Ki az én anyám, vagy kik az én testvéreim? Azután elnézvén körös-körül a körülötte ülőkön, mondá: Imé, az én anyám és az én testvéreim. Mert aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és

nőtestvérem és az én anyám." Jézus e szavaival arra céloz, hogy Isten a mi Atyánk s tehát mindenki, aki hiszen benne, egy nagy család tagjául számittatik, ahol mindenki testvér! Itt a sógor szó, ha azzal forditanuk, igen furcsán hatna s Jézus szavainak értelmét egészen megváltoztatná, sőt értelmetlenné is tenné. A külföldi szabadabb, azaz tudományosabb szellemü protestánsok általában el is fogadják ezt a tényt s ezzel az unitáriusok igazságát, Jézus embervoltát hallgatólagosan elismerik.

A „talentum" értéke. A Bibliában sokhelyt előfordul ez az ókori pénzegység, a talentum vagy talentom. Ujabb becslés szerint egy talentum értéke megfelel kb. kétszázhuszezer leunak a mi pénzünk szerint.

A zsidók száma. Amint tudjuk, Jézus halála után mintegy negyven évvel, a rómaiak lerombolták Jeruzsálemet s a zsidókat számüzték onnan. Halálbüntetés terhe alatt tiltva volt a zsidóknak Judeába visszatérni. Igy kényszerültek arra, hogy elvándoroljanak s ezért van ma minden országban a földön több-kevesebb zsidó. Jelenleg a világon élő összes zsidók száma: 15.500.000, mely számnak több, mint egyötöde 3.600.000 Amerikában, az Egyesült-Államokban él.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Egyházi Képviselő Tanácsunk április 4-én tartott ülésén a következő tárgyakkal foglalkozott: köszönettel elfogadta a Péter Sándor és neje alapitvány 1000 leuval való növelését. Tudomásul vette elnökség jelentését a felekezetközi, iskolaügyi akció eredményére nézve. (A küldöttség kérte az államsegélyt, a névelemzés megszüntetését és a bakkalaureátusi vizsgák enyhitését. Pozitiv eredményt azonban csak Vargyas és Bölön iskolai sérelmeinél értek el, amennyiben a miniszter intézkedett, hogy a felekezeti iskolába beirt tanulók továbbra is ott maradhassanak s a szülőkre ezért kirótt pénzbirságok beszedése megszünjön.) Köszönettel vette tudomásul E. K. T., hogy a vallásügyi miniszter ur leégett abrudbányai templomunk ujjáépitéséhez 10.000 leuval, hozzájárult. Tudomásul vette továbbá, hogy a közjóléti minisztérium ujra megengedte a templomépitésre való gyüjtést.

Betegségek. Az a szokatlanul vad időjárás, mely a vetést oly sokáig késleltette, a városokban is sok bajt okozott. Egyházunk vezető tisztviselői csaknem kivétel nélkül átmentek az u. n. spanyol betegségen s emiatt sok levél válaszolatlanul maradt. Olvasóink közül azok, kik levelekre vártak, most, hogy a várva-várt tavasz végre eljött, bizonyára megkapják a válaszokat.

Aranykönyv. A kálnoki unitárius egyházközségben az 1928. év folyamán a következő kegyes adományozások történtek: 1. Urasztali kenyeret adtak husvétkor Hosszu Gézáné, bort Szabó László. Pünkösdkor kenyeret Czintos János, bort Mihály József. Kenyér értéke 50 leu, boré 100 leu. Szentmihálynapkor kenyeret és bort Szabó Zsigmond 150 leu, karácsonykor Gyöngyössy Géza és neje Incze Piroska 150 leu értékben. 2. Gyöngyössy Károly dr. szabadkai ügyvéd 500 leu. 3. Barabás István budapesti unitárius lelkipásztor édesanyja, Barabás Ferencné szül. Kovács Rákhel emlékére egy urasztali ezüst kehelyt 4000 leu értékben. 4. Ugyancsak Barabás István és testvére, Szabó Lászlóné szül. Barabás Róza szülőik, néhai Barabás Ferenc és neje Kovács Rákhel emlékére egy urasztalát müvészi kidolgozással, kemény tölgyfából, 10.000 leu értékben. Közmunkát teljesitettek: Dombi Áron 50, ifj. Bedő Lajos 80, Mihály András gondnok 300, ifj. Hosszu Ferenc 400 leu értékben. A folyó évben a következő adományok tétettek: Incze Jánosné sz. Mihály Irma egy urasztali himzett pohárteritőt 500 L és Mihály Andrásné sz. Kovács Ilka egy urasztali abroszt 800 L értékben. Isten áldása legyen az adakozókon. — A sepsibodoki leány-

egyházközségben az elmult év folyamán a következő kegyadományok történtek: 1. Urasztali kenyeret mind a négy alkalommal Orbán Ferenc gondnok, aki ezt a jótékonyságot már mióta gondnok, 42 éven keresztül gyakorolja, 160 leu értékben; urvacsorai bort egy-egy alkalomra Teleki Mihályné 40, Henter Gyula 40, Barabás József 40 és N. N. 40 leu értékben. 2. Toronyépitésre az elmult év folyamán adakoztak: Barabás József 1000, Kaptza Balázs 500, Deák Ferenc 500, Henter Albert 500, Henter Gyula 500, Biró Jánosné 500, id. Deák József 500, ifj. Deák József 500, Farkas Aladár 500, Fodor Ferenc 500, id. Fodor Mózes 200 leut. Isten áldása legyen az adakozókon. *o—m.*

Nyugtázás. Az egylet pénztárába március 25-től április 30-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: Székely Sándor Kolozsvár, Gergely Istvánné Barót, Biró Lajos Gagy, Halmágyi Gábor Brassó, Bencédi Sándorné Medesér, Istvánfi Lajos Kolozsvár, özv. Szénássy Ferencné Dés, Török Lajos Énlaka, Weress László Kolozsvár, Balog Samu Vulkán 1929-re. Fekete Dénes Lupény, Solymosi István Erzsébetváros, Bedő Miklós, Dávid Ferenc Nőegylet, id. Székely Miklós, Unitárius Egyházközség Homoródszentpéter, Lengyel Péter, Kosztin János Lupény, Bustya István, Szolga József Vulkán 1928-ra. Székely Sándor Vargyas, Székely Albert, Simó Mihály Lupény, Koronka Dénes, Árkossy Ferenc Vulkán 1927—1928-ra. Boros György. Pap Mózes, id. Pap Sándor, Unitárius Egyházközség Bencéd Kúti János, Péter Miklós, Varga Pál Székelyszentmihály 1923—1928-ra; Bencédi Mózes, Bencédi Sámuel, Firtos Lajos, Izsák Domokos, László Ferenc, László Sándor, Pap Dénes, Pap Benjáminné, Pap Gyula, Pap József Bencéd, Nagy Lajosné, K. Pap János, Tarcsafalvi Áron, Vasas Sándor Székelyszentmihály, Unitárius Egyházközség Kobátfalva 1924—1928-ra; Gyarmati Dénes, Kovács Dániel, Pap Sándor, Tarcsafalvi Zsigmond, Varga Mózes Székelyszentmihály, ifj. Pap Ferenc Kobátfalva, Hegedüs Péter Lupény 1925—1928-ra; Miklós Ernő, Nagy Lajos, Osvát Áron, özv. Gönc Károlyné Kobátfalva 1926—1928-ra; Kádár Sándor Sepsikőröspatak 1927—1929-re; Id. Gagyi Sándor Alsóboldogfalva 1925—1926-ra; Vermes József Lupény 1926—1929-re; özv. Fazakas Domokosné Fiátfalva 1928—1929-re.

Alapitói dijat fizettek: Kovács Miklós Kobátfalva, Pap Mózes, Kádár Balázsné Székelyszentmihály, Pálffy Benedek Várfalva 500—500 L-t; Kovács Irén Resica 100 L-t. Kolozsvár, 1929. április hó.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

☞ *Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny" ingyen jár!*

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő címére Cluj, Unitárius Kollégium küldendő.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz